



אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

טופס סילבוס לסטודנט

המחלקה לחינוך
לימודי תואר שני
תשע"ז 2016-2017
סמסטר א'

מדיניות חינוכית
דר' הללי פינסון

יום ג' בשעות 16:00 – 18:00
בניין 98, חדר 201

שם המרצה: דר' הללי פינסון

טלפון:

משרד: בניין 72, חדר 171

שעת קבלה: ג' 12:00-13:00 (בתיאום מראש)

דואל: halleli@bgu.ac.il

מהי מדיניות חינוכית? על ידי מי היא נקבעת ובאילו נסיבות? מדוע רפורמות חינוכיות אינן משיגות, בדרך כלל, את יעדיהן? כיצד חוקרים מדיניות? שאלות אלו ואחרות יעמדו במרכזו של קורס זה שמטרתו הינה להכיר גישות שונות, מושגים, וכלים תיאורטיים ומחקריים להבנה ולניתוח של מדיניות חינוכית. חלקו הראשון של הקורס יסקור גישות תיאורטיות ומתודולוגיות שונות לחקר מדיניות החינוך. בחלקו השני של הקורס נערוך היכרות עם כמה חוקרים ומחקרים בולטים מתחום מדיניות החינוך ובחלקו השלישי נעסוק (על קצה המזלג) בהיבטים שונים של מדיניות החינוך בישראל.

דרישות הקורס והציון:

- קריאת החומר הרלבנטי לקראת כל שיעור (כל פריטי הקריאה נמצאים באתר הקורס).
- הגשת 6 דו"חות קריאה במהלך הסמסטר (על פריטים ביבליוגרפיים המסומנים ב-*).
- השתתפות פעילה בשיעורים.
- הגשת מטלה מסכמת בנושא שיאושר על ידי מרצה (ניתן להגיש בזוגות).
- הציון הסופי יקבע על בסיס דו"חות הקריאה (30%) ההשתתפות פעילה בשיעורים (10%) והמטלה המסכמת (60%).

נושאים ורשימות קריאה:

1. מבוא: מהי מדיניות חינוכית?

Taylor, S., Rizvi, F., Lingard, B. and Henry, M. 1997. *Educational Policy and the Politics of Change*, London: Routledge. Ch. 2

חלק א' - גישות מתודולוגיות ודיסציפלינריות שונות לחקר מדיניות החינוך:

2. גישות סוציולוגיות לחקר מדיניות החינוך

Lauen, D. L. and Tyson, K. 2009. Perspectives from the Disciplines: Sociological Contributions to Education Policy Research and Debates. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

*איילון, ח. 2009. סוגים של בידול בתוכניות לימודים ואי-שוויון בהישגים. בתוך י. קשתי (עורך), *הערכה, חינוך יהודי ותולדות החינוך: אסופה לזכרו של פרופסור אריה לוי. תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב, הוצאת רמות.*

3. גישות סוציולוגיות ביקורתיות – מדיניות חינוכית כשיח, טקסט ופעולה

Ball, J.S. (1994) *Education Reform: A critical and post-structural approach*, Buckingham: Open University Press. Ch. 2

* פינסון, ה. 2013. שיח ניאו-ליברלי ופרקטיקות ריבו בבית ספר ערבי: שליטה או העצמה? בתוך י. יונה, נ.מזרחי וי. פניגר (עורכים) *מבט מלמטה: פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל. ירושלים: מכון ון-ליר*

4. ניתוח מדיניות חינוכית מהפרספקטיבה של מדע המדינה

McDonell, L. M. 2009. A Political Science Perspective on Education Policy Analysis. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.) *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

*Gofen, A., Bresler-Gonen, R. and Golan-Hoss, E. 2014. “Hey, Mayors, Leave Them Kids Alone”: Entrepreneurial Citizens, Policy Noncompliance, and Local Government Response. *Urban Affairs Review* 50(3): 391-416.

5. חקר מדיניות החינוך על ידי כלכלנים

Carnoy, M. 2009. Policy Research in Education: The Economic View. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

*יוסטמן, מ. 2014. *תקצוב דיפרנציאלי בחינוך. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.*

6. גישות אנתרופולוגיות לחקר מדיניות החינוך: מהמקרו למיקרו וניתוח מיקרו פוליטי.

Dixon, M. L., Borman, K. M. and Cotner, B. A. 2009. Current Approaches to Research in Anthropology and Education. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

*Eder, D. 1981. Ability Grouping as a Self-Fulfilling Prophecy: A Micro-Analysis of Teacher-Student Interaction. *Sociology of Education* 54: 151-162.

*Ball, J.S. 1994 Education policy, power relations and teachers work. In *Education Reform: A critical and post-structural approach*, Buckingham: Open University Press.

7. מחקר מדיניות השוואתי

Steiner-Khamsi, G. 2012. Understanding Policy Borrowing and Lending: Building Comparative Policy Studies. In G. Steiner-Khamsi (Ed) *Policy Borrowing and Lending in Education*. New York: Routledge.

*Roberston, S. and Dale, R. (2015) Comparing Policies in a Globalising World: Methodological Reflections. In H. A. Hadjar & C. Gross (eds) *Education Systems and Inequalities*, Bristol: Policy Press

חלק ב' - סוגיות נבחרות בחקר מדיניות החינוך

8. מבחנים בינלאומיים והגלובליזציה של החינוך

Berliner, D. C. 2015. The Many Facets of PISA. *Teachers College Record* 117: 1-20.

*יוגב, א. ליכנה, ע. ופניגר, י. 2009. סינגפור במקום כרכור? מבחני הישג בין-לאומיים והגלובליזציה של יעדי החינוך. *מגמות מ"ו* (3): 337 - 355.

9. סטנדרטים ואחריות

נבו, ד. 2009. לדבר בגנותה של אחריותיות. בתוך: י. קשתי (עורך), *הערכה, חינוך יהודי ותולדות החינוך*: אסופה לזכרו של פרופסור אריה לוי ז"ל. תל אביב: רמות.

*Polesel, J. Rice, S. and Dulfer, N. 2014. The Impact of High-Stakes Testing on Curriculum and Pedagogy: A Teacher Perspective from Australia. *Journal of Education Policy* 29(5): 640-657.

10. בחירת בתי ספר על ידי הורים

Heyneman, S.P. 2008. International Perspectives on School Choice. In Mark Berends, Matthew G. Springer, Dale Ballou and Herbert J. Walberg (eds.) *Handbook of Research on School Choice*. Mahwah (New Jersey): Lawrence Erlbaum Publishers.

*Roda, R. and Stuart Wells, A. 2013. School Choice Policies and Racial Segregation: Where White Parents' Good Intentions, Anxiety, and Privilege Collide. *American Journal of Education* 119(2): 261-293.

חלק ג' – סוגיות נבחרות במדיניות החינוך בישראל

11. מדיניות האינטגרציה בישראל

כפיר, ד., רש, נ., אדלה, ח., וספרן, ב. (1991). *אינטגרציה בחינוך: מדיניות וכיצוע*. ירושלים: מאגנס, האוניברסיטה העברית בירושלים.

* צמרת, צ. 2005. זלמן ארן והפרודוקטיביזציה של בני 'עדות המזרח'. בתוך א. בראלי, ד. גוטויין, ט. פרילינג (עורכים) *חברה וכלכלה בישראל: מבט היסטורי ועכשווי*. ירושלים וקריית שדה בוקר: יד יצחק בן-צבי ומכון בן-גוריון לחקר ישראל, הציונות ומורשת בן-גוריון.

12. ממלכתיות ולאומיות ובמדיניות החינוך בישראל

יונה, י' (2006). ליבה משותפת: מרשם לשליטה חברתית? בתוך ד' ענבר (עורך), *לקראת מהפכה חינוכית? בעקבות כנס ון ליר לחינוך על יישום דוח דוברת (עמ' 203-213)*. ירושלים: מכון ון ליר בירושלים והוצאת הקיבוץ המאוחד.

*אבו-עסבה, ח' (2005) הקמת מינהל עצמאי ואוטונומי למערכת החינוך הערבית בישראל בתוך, ד. גולן-עגנון (עורכת) *אי-שוויון בחינוך, תל-אביב: בבל*.

13. סיכום